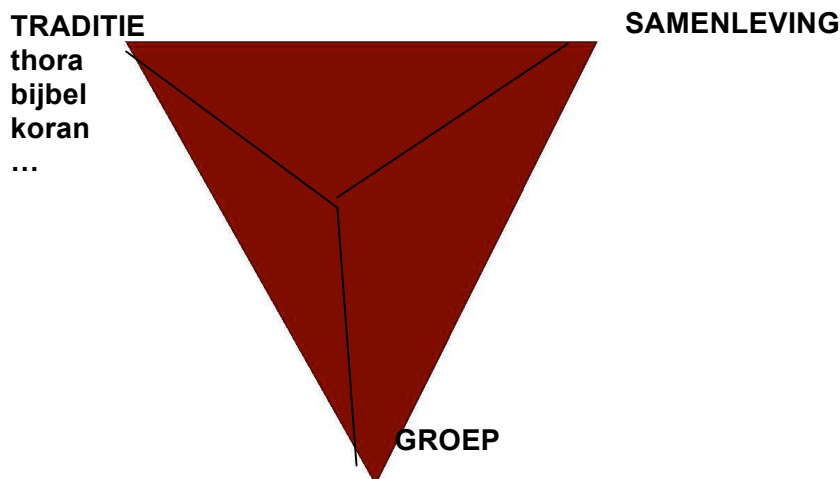

HET MODEL VAN HET LEERHUIS

In een 'leerhuis' willen we leren hoe we samen vorm kunnen geven aan een meer menselijke samenleving. Dit doen we in confrontatie met 3 elementen: de verhalen van de deelnemers uit de groep, de samenleving, en de bronnen van een geloofstraditie, in dit geval de joodse en christelijke traditie. In onze leerhuizen hanteren wij een 'bevrijdende bijbellezing'. Dat wil zeggen dat we verschillende methoden om de bijbel te lezen combineren (joodse leeswijze, feministische, materialistische,...), maar daarbij steeds voor ogen houden dat het lezen 'bevrijdend' moet zijn voor ieder van ons, in de eerste plaats voor wie het meest kwetsbaar is in onze samenleving.

In een groot deel van ons vormingsaanbod hanteren wij **het model van het 'leerhuis'**, dat geïnspireerd is op het joodse leerhuis waarin geloof en samenleving ook al met mekaar in een intensieve dialoog werden gebracht. De synagoge waarin gevierd werd, was belangrijk, maar niets werd zo wezenlijk bevonden als het 'leerhuis' ernaast, waar mensen verzamelden om samen te leren 'hoe goed te leven'. Motief merkt dan ook dat het model van **het 'leerhuis'** een uitstekend instrument is om met een groep een bewustwordingsproces uit te bouwen omtrent de eigen religieuze identiteit, rond de maatschappelijke context waarin men die identiteit beleeft en rond de **verstrengeling van spiritueel en politiek bewustzijn**.

Het langlopende karakter van het leerhuis daagt mensen uit gemeenschap te vormen, zich te verbinden met mekaar. Het is een labo waarin samen gezocht wordt **rond levensgrote zinvragen en maatschappelijke dilemma's**. Op die manier biedt het leerhuis ook weerwerk aan gevoelens van apathie, onmacht en verlatenheid. Het opnieuw bestuderen van de eigen religieuze bronnen en tradities, zoals de bijbel, geeft mensen hernieuwde 'wortels' van waaruit ze op een geïnspireerde manier maatschappelijke keuzes kunnen maken. Het geeft grond onder de voeten, het zijn fundamenten die dragen. Daarnaast vormt de bijbelse traditie een gigantische inspiratiebron om bij complexe maatschappelijke problemen naar **menselijke en solidaire oplossingen** te blijven vorsch en niet het heil in simplistische antwoorden te zoeken die vaak leiden naar een 'exclusieve maatschappij' waarin enkel de sterksten, rijksten tot hun recht komen. Het permanente leerhuis waarin gezocht wordt op het snijpunt van **de driehoek 'traditie (bijvoorbeeld thora / bijbel / koran) – samenleving – groep'** is een instrument dat erg centraal staat in ons vormingsaanbod.

Het model van het leerhuis

© 2006 vzw Motief, Boomsesteenweg 269, 2020 Antwerpen

De methodiek van het 'leerhuis' is gebaseerd op een aantal basispijlers die het leren kenmerken:

- **Er wordt 'permanent' geleerd.** Hiermee is niet alleen bedoeld dat wij opteren voor langlopende vormingsprogramma's. Permanent leren betekent ook dat in onze cursussen deelnemers uitgedaagd worden om voortdurend en ononderbroken het eigen leven (alle levensdomeinen) als leerproces te zien, en samen met anderen dat proces te gaan, gemeenschappelijk. Leren is, in de kern, ook: groeien in 'gerechtigheid-doen'.
- **Er wordt herhaald en herinnerd.** Bij het zoeken rond de eigen leef- en geloofsvragen wordt de rijkdom aan relevante kennis, inzichten, theorieën en ervaringen, verhalen vanuit verschillende emancipatorische opnieuw herinnerd en eigen gemaakt. We willen leren van het verleden, om een andere toekomst mogelijk te maken.
- **Leren gebeurt individueel en collectief.** Het elkaar bevragen en confronteren, het uitgaan van de eigen 'deskundigheid', het gemeenschap-vormen is fundamenteel in het leerproces. De eigen levenskwaliteit is afhankelijk van de collectieve levenskwaliteit. De individuele leervraag maakt steeds deel uit van een collectieve leervraag. 'Het persoonlijke is politiek', een inzicht vanuit de feministische traditie, vormt hierbij richtingwijzer.
- **Leer door in de praktijk te brengen.** Deelnemers worden uitgedaagd om wat ze geleerd hebben te gaan toetsen aan een concrete praktijk en vanuit hun praktijk de nieuwe inzichten opnieuw te bevragen. Leren staat niet los van leven. Leren gemeenschap-vormen en solidair-zijn gebeurt via het ervaren, en groeit via reflectie op die ervaring. Het reflecteren op de eigen en collectieve praktijk is dan ook een wezenlijk deel van het leren.
- **Het / de meest kwetsbare staat centraal in het leren.** In het leren wordt steeds het belang van de meest kwetsbare mens, het meest kwetsbare in onszelf ook, voorop gesteld: in functie *daarvan* wordt er geleerd. Dit is een partijdige optie die ons ingegeven is vanuit de bijbelse / joods-christelijke traditie. Daarbij is maatschappij-analyse noodzakelijk: leren kijken in wiens belang er gedacht en gehandeld wordt, wie baat heeft bij ons leren en wie niet, welke (toekomstige) wereld we voor ogen hebben bij het leren en wie in die wereld tot zijn volle 'recht' kan komen. Het gaat om een partijdig leren, in functie van een meer menselijke samenleving. Het gaat om emancipatorische vorming waarbij deelnemers/cursisten permanent uitgedaagd worden om de eigen realiteit te analyseren, problematiseren, om de bestaande tegenstellingen te herkennen en verrekenen, en tot een eigen/gezamenlijke 'lotsbepaling' te komen.
- **Leren vanuit een verzet tegen enerzijds assimilatie, anderzijds isolatie.** In onze cursussen werken wij toe naar het (her)ontdekken van de eigen identiteit, zonder dat verschillen verdoezeld of geëlimineerd worden (verzet tegen assimilatie). Wat betekent mijn / onze (christelijke/ joodse/ islamitische) identiteit? Waarin liggen onze wortels? En hoe verhouden wij ons dan tot de huidige postmoderne samenleving? Waar staan wij voor, *waarom* staan we daar voor en hoe geven we die overtuiging vorm? Daarnaast moet het leren in het leerhuis mensen sterken om niet terug te plooiën op een vereenzelviging met zichzelf / de eigen geloofsgemeenschap (verzet tegen isolatie). De wereld heeft ons immers veel meer te bieden wanneer we haar niet enkel vanuit het eigen beperkte gezichtsveld interpreteren, vanuit het eigen gelijk, vanuit de eigen psychologie, vanuit een individualistische instelling waarbij gemeenschappelijke lasten op individuele schouders worden gelegd.
- **Driehoek: Groep / beweging - Samenleving - Bijbel.** Steeds houden wij in het leerhuis de driehoek Groep - Samenleving – Traditie voor ogen. Onze vormingsthema's bevinden zich op

het snijpunt van deze drie componenten in het leerproces. Dit in tegenstelling met de 'heersende' / 'binnenkerkelijke' of 'burgerlijke' lezing van bijbel en realiteit waarbij (impliciet) de volgende driehoek gehanteerd wordt: Bijbel – 'God' - Individu.

Wat het model van het leerhuis kenmerkt, komt samengevat hier op neer:

- gericht op verandering van de bestaande situatie
- gericht op verzet tegen assimilatie en tegen terugplooiën op zichzelf/ de eigen groep
- denken vanuit tegenstellingen
- het leren in vraag stellen van de vanzelfsprekende werkelijkheid
- vorming van kritisch bewustzijn
- mensen bewegen i.f.v. een meer menselijke samenleving
- nadruk op *collectieve* verantwoordelijkheid, niet op de individuele
- doel van het leren is een praktijk van 'solidaire weerbaarheid'
- problemen worden niet enkel gepersonaliseerd, maar ook geïnstitutionaliseerd én vermaatschappelijkt / geëconomiseerd
- leren is politiek
- leren vanuit gedenken / herinneren
- voorkeursoptie voor sociaal zwaksten

Elke Vandeperre WTM – Vzw Motief
2006